

Републик оф Сербиа
Оффице оф тхе Вар Цримес Просецутор

**ЗАВРШНА РЕЧ ТУЖИЛАШТВА ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
У ПРЕДМЕТУ "СУВА РЕКА (МИТРОВИЋ И ОСТАЛИ)"**

6. април 2009.

Поштовани Суде,

Тужилаштво за ратне злочине у потпуности остаје при прецизираној оптужници, јер сматра, да је у току доказног поступка несумњиво утврђено, да су оптужени извршили кривично дело ратног злочина против цивилног становништва из чл. 142. ст.1. КЗЈ, које им се ставља на терет и за које су кривично одговорни.

Догађај, који је предмет овог поступка, одиграо се у центру града Сува Река - АП КИМ, у првим данима бомбардовања, 26.марта 1999.године, након што је било проглашено ратно стање и отпочела офанзива НАТО снага према нашој земљи;у време када је постојао оружани сукоб између Савезне Републике Југославије и Коалиције НАТО снага, и истовремено у време постојања унутрашњег оружаног сукоба између оружаних снага Савезне Републике Југославије - Војске Југославије, и полицијских снага Републике Србије, са једне стране, и припадника наоружане војне организације «Ослободилачка Војска Косова», («ОВК»; «УЧК») са друге стране.

Оптужени су били припадници српских оружаних снага и то припадници Посебних јединица полиције (ПЈП), активног и резервног састава јединица полиције ОУП Сува Река, у саставу полицијских снага Републике Србије, заједно са припадницима тадашњег Ресора државне безбедности, те припадницима Територијалне одбране.

Појединачна припадност оптужених појединим јединицама у саставу српских оружаних снага, њихова позиција и статус прецизно су изнети у изреци оптужнице, а њихов статус и припадност неспорно је утврђена у доказном поступку на главном претресу и то окривљени не оспоравају.

Неспорно је да су реону Сува Река, у то време, биле упућене и ангажоване и

јединице 37.одреда ПЈП, којим је командовао оптужени Митровић Радослав, а чија команда се налазила у Сувој Реци у зградама предузећа «Метохија вино». Задатке је примао у Штабу у Приштини, чији су чланови између осталих били и генерал Лукић, Обрад Стевановић као и Властимир Ђорђевић.

Осим тога, из Извештаја МУП-а Републике Србије – Кабинет министра број 017828/058 од 07.07.2005.године, утврђује се да је у реону Суве Реке у то време ангажован 37.здружени одред ПЈП (37. и 87.одред ПЈП) и 5.чета 124. интервентне бригаде ПЈП и да је командант овог здруженог одреда пуковник Радослав Митровић.

Резултати доказног поступка, исказ оптуженог Митровић Радослава, који је сагласан исказу сведока Делић Божидара, те искази других сведока припадника војске или полиције, пружају основ за следеће закључке:

- на овом подручју пре почетка бомбардовања и у првим данима бомбардовања, у периоду 20.-24.марта, било је интензивнијих напада припадника ОВК на јединице војске и полиције. У реону Суве Реке дејствовале су снаге 124., 122. и 121. бригаде ОВК, као и снаге локалних штабова, укупно 1.500 до 3.000 припадника ОВК.

- 20. или 21. марта са Божидаром Делићем, окр. Митровић је отишао за Приштину да приме документа за наредне задатке у случају и када буде почело бомбардовање.

Задатак је био да се неутралишу јединице ОВК, распоређене у троуглу Призрен-Сува Река-Ораховац и да се обезбеди комуникација.

Детаље ове акције, Митровић је разрадио са ген. Делићем одмах по пријему задатка из Приштине, да би са извршењем задатка започели у раним јутарњим сатима 25.марта, када је почела офанзивна акција јединице којом је командовао против ОВК у реону Суве Реке, уз подршку 549. и 243.моторизоване бригаде Војске Југославије;

-у том смислу Митровић Радослав је добио двостругу улогу; био је командант здруженог одреда ПЈП и руководиоца конкретне борбене операције, односно дела борбене операције здружених снага ВЈ и јединица МУП-а.

Код ових неспорних чињеница намеће се логичан закључак да је Митровић Радослав у том својству морао сарађивати и са начелником и командиром месне полиције, тако што би у одређеним ситуацијама од њих тражио логистичку и другу подршку, па и да непосредно ангажује припаднике локалне полиције

ради извршења ове борбене операције.

У прилог томе сведочи чињеница да је основни задатак борбене операције, којом је руководио, био стварање повољнијих услова и обезбеђивање комуникација, да би тај простор, који су држали припадници ОВК, био чист, и да би био запоседнут од локалне полиције. У конкретном случају и полиције ОУП Сува Река.

У војно техничком и тактичком смислу, односно према правилима војне доктрине природа борбеног задатка значи и то да су полицијске снаге ОУП-а Сува Река, снаге ТО и Цивилна заштита Сува Река били елеменат борбеног распореда снага здруженог 37.одреда ПЈП. То даље значи да оптуженом Митровићу извршење конкретног борбеног задатка, поред осталог, даје права и овлашћења да командује и припадницима локалне полиције, која је трабало да у борбеној операцији запоседне освојене територије, као и припадницима ТО и ЦЗ.

Поред таквих овлашћења и права, оптужени Митровић, као командант 37. Одреда ПЈП и као руководилац конкретне борбене операције сноси и највећу командну, моралну, и сваку другу одговорност, и та одговорност утврђена је према начелима војне доктрине и оружане борбе, као и правилима руковођења и командовања у рату и миру и односи се на све оно што се догађа у зони одговорности јединице којом је командовао.

На овакав закључак упућују и искази биших припадника ОУП-а Сува Река, саслушаних у својству сведока, који Митровића доживљавају као команданта, јер су били непосредни сведоци његовог односа према старешинама ОУП-а и сведоци одређених наредби које им је овај издавао, а они извршавали.

Осим тога, из Извештаја Министарства одбране ВБА – СП 3186-2 од 21.03.2006.године,се види да је 25.03.1999.године борбена група 5 (БГ-5) из састава 549.моторизоване бригаде у раним јутарњим часовима прошла без задржавања Сува Реку и изводила борбена дејства на правцу Рештане – Студеничане – Самодража до 27.03.1999.године, а од 27.03. до 01.04.1999.године на правцу Самодража – Добродељане – Пагаруша, те да у наведеном периоду у Сувој Реци Војска Југославије није изводила никаква борбена дејства јер је град био под контролом МУП-а Републике Србије. Код оваквог извештаја искључена је било каква одговорност ВЈ за догађаје у Сувој Реци у овом периоду. Из овог извештаја, произлази и то да у самом граду Сува Река није било јединица и припадника ОВК у том периоду.

Неспорно је да су се на овом подручју налазиле и редовне полицијске снаге

ОУП-а Сува Река, и то припадници активног састава полиције, који су били ангажовани у борби против ОВК, док су припадници резервног састава полиције били ангажовани у извршењу послова и задатака из делокруга рада службе, а посебно на обезбеђивању објеката ОУП-а, позорничких и патролних служби, а по потреби извршавали су и друге задатке.

Команду над овим јединицама имали су де јуре и де факто оптужени Репановић Радојко, командир полиције и његов помоћник оптужени Јовановић Ненад, који је између осталог био задужен за резервни састав полиције, док су оптужени Чукарић Слађан и Петковић Мирослав били припадници полиције у ОУП-у Сува Река, оптужени Нишавић Милорад припадник Државне безбедности за подручје Призрен, а оптужени Петковић Зоран припадник ТО Сува Река.

На дан 26. марта 1999. године, почев од 12,00 часова, сва оптужена лица предузимала су радње које су прецизно описане у изреци оптужнице, које се састоје у нападу на цивилна лица и цивилне објекте на тзв. Рештанском путу, у Сувој Реци. Последица овог напада је лишавање живота 50 цивилних лица, углавном жена и деце, чланова породице Бериша, изазивање пожара и паљења готово свих кућа у нападнутом делу града, пљачкање становништва, што је све резултирало масовним исељавањем албанског становништва из града.

Конкретно, у доказном поступку, на основу исказа бројних сведока – цивила албанске националности, на основу исказа сведока А, сведока Вељковића и других бројних доказа се утврђује следеће чињенично стање:

- Дана 26.марта 1999.године око 12,00 часова, припадници 37.одреда ПЈП, у два камиона и оптужени Митровић у возилу „Ланд ровер“, стигли су испред Полицијске станице у Сувој Реци и зауставили се одмах поред зграде ОУП-а Сува Река. Одмах, су се искрцали из камиона, развили се у стрелце и крећући се са леве и десне стране Рештанског пута почели да претресају и да пале куће цивила албанске националности, које припадају члановима породице Бериша;

- у том моменту испред зграде Полицијске станице налазили су се поједини припадници активног и резервног састава ОУП Сува Река, као и припадник тадашњег РДБ Нишавић Милорад;

- код зграде ОУП-а, опт.Митровић је издао наредбу опт.Јовановић Ненаду, помоћнику опт.Репановића, да се група полицајаца ОУП Сува Река, која се налазила са њим и коју је претходно одредио оптужени Репановић, укључи у акцију, говорећи: „Крећите, шта чекате...јел то ја треба да радим уместо вас!“ ;

- Чукарић Слађан је извео притвореника Ешљани Абдулаха из зграде ОУП-а Сува Река и пуцањем из аутоматске пушаке га лишио живота;

-опт. Јовановић је пренео примљену наредбу јединици полиције ОУП-а Сува Река да се и они укључе у акцију чишћења терена и напада на цивиле и да се придруже за сада НН припадницима 37.одреда ПЈП, који су већ били започели напад на куће на Рештанском путу, након чега је заједно кренуо са припадницима активног и резервног састава ОУП Сува Река, међу којима су се налазили оптужени Чукарић Слађан, Петковић Мирослав, пок.Тановић Радован, а њима су се придружили и Нишавић Милорад, Петковић Зоран, сведок „А“, те други, за сада НН припадници ОУП-а Сува Река и припадници ТО;

- тако су Чукарић Слађан, Петковић Мирослав, заједно са сада пок.Тановић Радованом и другим непознатим припадницима полиције ОУП Сува Река, Нишавић Милорадом - као припадником Ресора државне безбедности са непознатим припадником Ресора државне безбедности, Петковић Зораном, као припадником Територијалне одбране, и другим непознатим припадницима Територијалне одбране, и у заједници са другим непознатим припадницима 37.одреда ПЈП, делујући заједно и истовремено, поступајући свесно и вољно у извршењу примљене наредбе, наоружани личним наоружањем, кренули из дворишта зграде ОУП Сува Река према кућама поред Рештанског пута у којима су живели грађани албанске националности, који нису учествовали у непријатељствима, избацивали их из кућа које су претресали, пљачкали и палили, убијајући неке цивиле албанске националности на лицу места, а друге заједно са припадницима 37.одреда ПЈП пуцањем усмеравали ка Занатском центру, где су касније скоро сви цивиле који су ушли у просторије Занатског центра убијени.

Иако, оптужени Митровић као командант 37.одреда ПЈП и као руководилац конкретне борбене операције сноси и највећу командну, моралну, и сваку другу одговорност у зони одговорности јединице којом је командовао, поред извршеног злочина који се огледа у конкретном нападу на цивилно становништво и убиству истих, на начин како је напред описано, он сноси и пуну одговорност и за друге злочине који су се догодили у његовој зони одговорности.

Одговоран је Митровић и због тога што су припадници његове јединице приликом претреса кућа у Сувој Реци, палили породичне куће албанског становништва, па су тако, према изјавама сведока упалили две -три куће преко пута Полицијске станице, куће у близини Рештанског пута, које се налазе на земљаном делу пута, као и куће на самом Рештанском путу, куће Фатона,

Нецада и Весела Берише, те запалили и уништили Занатски центар и Пицерију, на начин како то описују оптужени Петковић Мирослав и Јовановић Ненад, као и сведоци „А“, Бериша Ширета, Вјолца, Гогих Љубиша, Вељковић Велибор, и готово сви сведоци који су том приликом били на лицу места и видели згаришта упаљених кућа.

Одговоран је Митровић и због тога што су припадници његове јединице пљачкали продавницу ауто делова која се налази у непосредној близини куће породице Бериша из које су чланови породице присилно били истерани и затворени у просторијама Пицерије, за време док су их други убијали, тако што су обили продавницу и у камион ПЈП утоваривали робу, све док нису потпуно испразнили продавницу и камион са робом одвезли....што се утврђује на основу исказа сведока Агрона Берише, сведока „А“, и исказа оптуженог Петровић Мирослава.

Одговоран је Митровић и што није казнио починиоце и ових злочина и што никакав извештај о томе није сачинио, нити известио Штаб МУП-а на Косову.

Опт.Митровић се брани да он није издао наређење за напад на цивилно становништво, да није знао да је извршен напад на цивилно становништво и да уопште није био на лицу места у Сувој Реци на дан 26.03.1999.године, наводећи да је тога дана био у Призрену, у посети рањеном припаднику његовог одреда и да се старао да га хеликоптером отпреми на ВМА, за Београд, те да се у Призрену задржао до око 13,00 часова, када је хеликоптер са рањеницима оделтео пут Београда.

Међутим, из документа ВМА-књиге пријема болесника утврђује се да су рањеници, који су тога дана хеликоптером пребачени у Београд, примљени на ВМА у 11,00 часова, пре подне. Имајући у виду чињеницу да је за лет од Призрена потребно најмање два сата, намеће се логичан закључак да су рањеници били збринути најдаље до осам сати ујутро тога дана, док се из исказа саслушањих сведока и исказа оптуженог Јовановић Ненада утврђује да се опт.Митровић, ипак, налазио у Сувој Реци тога дана. С друге стране сведоци на које се оптужени Митровић позива нису потврдили наводни алиби оптуженог.

Исказима сведока “А”, опт.Јовановић Ненада, утврђује се да је Митровић Радослав био Сувој Реци на дан 26.марта, око поднева, најпре у дворишту полицијске зграде, а потом ушао у зграду и отишао код командира, те да су у исто време били и припадници 37.одреда ПЈП, који су дошли у два камиона, развили се у стрелце и претресали куће у насељу поред Рештанског пута, при томе палили куће, убијали лица која би затекли у кућама или срели на путу, док су припадници једног дела јединице обили продавницу ауто делова

власништво Бериша Весела, робу из продавнице утоваривали у камион, који су непосредно пред ову «акцију», паркирали испред продавнице, а по завршеном утовару, камион са робом одвезли. Према исказу сведока Сикетића који је био командир 3. чете 37. одреда ПЈП уочи напада на Суву Реку овај сведок је био на састанку заједничког колегијума у Призрену, када је 37. одред ПЈП добио задатак да изврши акцију чишћења терена на потезу од Рештана према Ораховцу, којом приликом је сазнао да акцију води командант одреда опт. Митровић, а овај сведок је од опт. Митровића добио задатак да са својом четом очисти терен од средишног дела Рештана према Слапужану.

У даљем току исказа овај сведок описује како су припадници његове чете дошли до полицијске станице у Сувој Реци и како су одатле ишли пешке и развили се у стрелце и претресали објекте. Из оваквог описа произилази да се управо ради о догађају од 26. марта 1999. године, те да је наредба за учешће у овом нападу издата управо од стране опт. Митровића.

Међутим, опт. Митровић не само да је издао наредбу за напад још пре почетка акције, већ је и током акције на лицу места командовао акцијом и то на почетку напада када је према исказу сведока „А“ и опт. Јовановића возилом дошао пред Полицијску станицу Сува Река истовремено када и камиони са припадницима 3. чете 37. одреда ПЈП, који су се том приликом одмах развили у стрелце и отпочели са нападом, а он – опт. Митровић тада наредио опт. Јовановићу да се и припадници ОУП-а Сува Река укључе у акцију, а у даљем току одвијања напада путем радио везе са сведоком Сикетићем командовао учесницима у нападу и био обавештаван о томе шта се дешава на терену, јер сведок Сикетић када описује акцију поред осталог наводи да је у време акције опт. Митровић радио везом налазећи се у близини, обавештаван од стране сведока Сикетића о току и кретању напада, док сведок Горан Спасић, командир 1. вода у чети сведока Сикетића потврђује описујући исту акцију, да је током акције Сикетић одржавао везу са опт. Митровићем и њему – сведоку Спасићу преносио наређења у упутства опт. Митровића.

Наравно, сведоци Сикетић и Спасић негирају да је опт. Митровић наредио да се пале куће и убијају цивили, да се врши напад на цивилно становништво, а такође тврде да приликом те акције није било паљења кућа и убистава и да су припадници 37. одреда ПЈП претресали празне куће, али у овом делу ови сведоци не говоре истину и то не само због тога што желе да помогну своје ратном команданту, опт. Митровићу, већ и због тога што би и сами могли бити кривично одговорни за учешће у овом ратном злочину.

Да је опт. Митровић био у Сувој Реци, на дан 26. марта 1999. године, утврђује се и на основу исказа сведока Горана Обрадовића, његовог пратиоца и Љубише

Стојановића, његовог возача, који обојица износе тврдњу да је тога дана опт.Митровић боравио у Сувој Реци, с тим што сведок Обрадовић наводи да је опт.Митровића допратио до полицијске станице у Сувој Реци око 14 часова, а сведок Стојановић да је опт.Митровића довезао у Суву Реку до зграде „Метохија вина“ око 15,16 часова, а што би значило да се то одиграло након што је истог дана око 12 часова извршен напад на цивиле у Сувој Реци. Очигледно је да оба сведока, као блиски ратни сарадници опт. Митровића не желе да терете оптуженог у погледу времена њиховог заједничког доласка у Суву Реку износећи лажне тврдње које су међусобно различите.

Према исказу сведока „А“ у моменту када је акцију напада на цивиле у Сувој Реци предузела 3.чета 37.одреда ПЈП, опт. Митровић је наредио опт. Јовановићу и групи полицајаца ОУП-а Сува Река испред саме станице полиције да се придруже нападу, говорећи: „Крећите, шта чекате... јел то ја треба да радим уместо вас“ и опт.Јовановић је поступио по том наређењу, наредивши овој групи да крене у акцију. Из самог оваквог понашања и опт.Митровића и опт.Јовановића као и припадника ове групе полицајаца из ОУП-а Сува Река, може да се закључи да је претходно постојао план да у акцији напада којом руководи опт. Митровић, као командант акције, треба да учествују и припадници ОУП-а Сува Река и да је то раније одређено.

Да је улога опт.Митровића као команданта ове акције одлучујућа код издавања наређења за предузимање напада на цивилно становништво у Сувој Реци, утврђује се и на основу исказа сведока „А“ у истрази (стр.120. и 129 записника из истраге), који поред осталог каже: „Чегар 1“ (шифра за опт.Митровића), значи тај господин који је наишао, да није натерао помоћника (ради се о опт.Јовановићу), да није наредио помоћнику да ми кренемо, значи ми не би имали потребе да улазимо у те куће....Значи да, да није издао наредбу, не би имало потребе. Значи то није био наш посао да ми идемо.“, на питање: „ Значи ли то да се није он појавио, шта, не би било Занатског центра“, сведок „А“ одговара: „Да, не би било сигурно. Не би имало потребе ни ми да кренемо, ни помоћник, ни Јајце, ни Петковић, ни било ко од нас.“

На основу исказа већег броја саслушаних сведока и појединих оптужених се утврђује да је опт.Митровић и раније а поготово уочи овог напада долазио у станицу полиције ОУП Сува Река код опт.Репановића, командира полиције ОУП Сува Река и других руководећих полицајаца у овој станици полиције и са њима одржавао састанке, а из исказа сведока Вељковића произилази да је још пре напада од стране окр.Репановића била одређена група полицајаца из ОУП-а Сува Река која ће учествовати у нападу и у убијању цивила, као и група људи која ће одмах након напада утоваривати лешеве албанских цивила, из чега произилази закључак да је опт. Репановићу само опт. Митровић као командант

акције могао да нареди да полицајци ОУП-а Сува Река учествују у овој акцији, да је он то и урадио још пре отпочињања акције и да је у складу са тим унапред и опт.Репановић одредио људе који ће учествовати у групи за напад и у групи за утовар.

На основу исказа преживелих становника Суве Реке и на основу исказа других сведока се утврђује несумњиво да у време предузимања предметног напада на цивиле у Сувој Реци, у том месту није било јединица односно припадника „ОВК“, те да је са тим био упознат, како опт.Митровић тако и сви учесници у нападу, укључујући и све овде оптужене. Према томе, сврха напада није била да се изврши претрес, пронађе евентуално оружје или да се пронађу и елиминишу припадници „ОВК“, већ је сврха напада била, како то каже сведок Сикетић да се изврши „чишћење терена“, али не од припадника „ОВК“, већ од цивилног становништва албанске националности, на тај начин што ће се палити њихове куће и што ће се вршити убиства појединих албанских цивила. Да је ово тачно, потврђује у свом исказу и сведок Вељковић Велибор, који тврди да је накнадно стигло наређење, како он то каже вероватно из нашег МУП-а одавде, да се људи више не убијају, него да се иде од куће до куће и да им се говори да у року од пола сата напусте своје куће, покупе ствари и да иду за Албанију, те да је тако и било.

Према томе, одбрана опт.Митровића је неоснована, јер је очигледно да је акција којом је он командовао била испланирана управо да се одвија на начин како се и одиграла, он је био на лицу места када су се припадници 3.чете 37.одреда ПЈП развили у стрелце и почели да пале куће и пуцају на цивиле и том приликом ни једним актом или гестом није показао да они поступају мимо његове наредбе, већ је наредио да се и припадници полиције ОУП-а Сува Река укључе у ту акцију, потом ту акцију из свога возила пратио из близине, и био обавештаван радио везом о току акције и о ономе што се чини на терену, те ни тада није предузимао било шта што би указивало да евентуално припадници 37.одреда ПЈП и полиције ОУП-а Сува Река поступају мимо наређења које је он издао.

Све указује на то да је циљ целе акције био застрашивање албанских цивила и да је управо опт.Митровић наредбодавац, наређења да се у једном моменту прекине са убијањем и да се иде од куће до куће и преживелим цивилима нареди да напусте Суву Реку и иду за Албанију, с обзиром да ни један од преосталих припадника МУП-а, који се налазио на терену Суве Река за време напада није имао такво овлашћење.

Оптужени Репановић Радојко, Нишавић Милорад и Петковић Зоран не признају да су извршили кривично дело на начин како је то приказано у изреци

оптужнице наводећи у својим одбранама да критичном приликом нису били у Сувој Реци, Репановић је обилазио полицијске пунктове и положаје своје јединице у околини Суве Реке, Петковић Зоран био у Призрену, Нишавић такође у Призрену, док Чукарић Слађан најпре наводи да тога дана није употребљавао оружје да није никога убио, али да не може да се сети где је био тога дана, док је из медија сазнао за конкретан злочин, да би нанкадно изменио своју одбрану, тако што је описао шта се догодило критичног дана у Сувој Реци, минимизирајући своју улогу а стављајући у први план окр. Нишавића, док Јовановић Ненад тврди да никада није примио наредбу од Митровића нити од Репановића у смислу напада на цивилна лица у Сувој Реци, док Петковић Мирослав, једини признаје, да је био на лицу места када су се убиства догодила, с тим што за себе тврди да није ни на који начин учествовао у убиству цивила, већ да је то радио покојни Тановић Радован.

Међутим, одбране свих оптужених се не могу прихватити, јер су у супротности са свим изведеним доказима. Искизи сведока, које су предлагали поједини оптужени на околност њиховог наводног алибија, не пружају основ за закључак да оптуженима треба веровати, јер нису могли да потврде њихове наводе. Осим тога, одбрана појединих оптужених у супротности је и са садржином писмених доказа у списима.

Да су Репановић и Јовановић били на лицу места, од Митровића примили наредбе и исте спровели тако што су припадницима јединице којима су непосредно командовали издали конкретне наредбе за напад на цивилна лица потврђује искази сведока "А" и исказ сведока Вељковић Верољуба.

Сведоци Трајковић Богољуб, Недељковић Светозар, Трајковић Јовица, сведок „Б“, сведок „Ц“, у својим исказима потврђују присуство ове двојице оптужених на лицу места испред Пицерије када је вршен утовар и одвоз посмртних остатака убијених цивила.

“Радојко ми је рекао да треба да се утоварају и одвозе лешеве а пошто је мени било лоше, он ми је рекао да идем кући”, тврди сведок Трајковић Јовица.

Да је Јовановић ипак пренео наредбу Митровић Радослава утврђује се и на основу исказа сведока „А“ који тврди да је оптужени групи полицајаца рекао да крену за припадницима ПЈП, па је и сам кренуо са њима у напад пут Рештанског пута. Са друге стране из исказа сведока Трајковић Богољуба се утврђује да је Јовановић извесно присуствовао утовару посмртних остатака па ова чињеница упућије на закључак да је Јовановић морао да има сазнања о каквој се конкретној акцији ради, па се његова одбрана да је послао људе на Рештанкси пут да изврше увиђај не може прихватити.

Учешће у злочину и присуство Петковић Зорана детаљно објашњавају сведоци Ширета Бериша и Вјолца Бериша, које су преживеле масакр и које су препознале оптуженог као лице које је учествовало, заједно са групом полицајаца у нападу на њену кућу, и у убиству њених укућана и блиске фамилије како испред куће, тако и у просторијама пицерије у занатском центру. Петковић Зорана препознаје и Краснићи Марјан, као лице које је одвезло камион са посмртним остацима у правцу Призрена.

Учешће Нишевић Милорада детаљно објашњава сведокиња Ширета Бериша, као и окр. Чукарић Слаћан.

Активну улогу у злочину имали су Петковић Миодраг и Чукарић Слаћан, што се потврђује изјавама бројних сведока присутних на лицу места; сведоцима који су били припадници српске полиције и били присутни на лицу места, потом и сведоцима – ромима који су ангажовани на сакупљању лешева из пицерије и утовару истих у камион. Из ових изјава утврђује се да су оба оптужена били непосредни извршиоци убиства и код куће оштећених а нарочито у Пицерији, да су у цивиле испаливали пројектиле рафалном паљбом из својих АП, да су у просторије пицерије на недужне људе бацили три бомбе кашикаре, и да су на крају појединачно убијали преживеле све на очиглед најмање 15. сведока полицајаца и радника ангажованих на утовару посмртних остатака, који су пред судом дали јасне и сагласне исказе на околности учешћа обојице у ликвидацијама.

Према томе, такве одбране свих оптужених ценимо као неосноване и срачунате на избегавање кривичне одговорности за извршена кривична дела, па се стога не могу прихватити.

На основу утврђених објективних околности, које повезане са чињеницама и околностима изнетим у садржинама исказа предложених и саслушаних сведока, из којих произилазе конкретне и појединачне радње свих окривљених, постоји основ за закључак да су сва оптужена лица извршила кривично дело представљено у овој оптужници.

При томе, оптужени Митровић Радослав, Репановић Радојко и Јовановић Ненад су дело извршили издавањем конкретних наредби, док су оптужени Чукарић Слаћан, Петковић Мирослав, Нишавић Милорад и Петковић Зоран свесно и вољно кренули у извршење конкретног кривичног дела, а каснијим учешћем у извршењу истог, на различите начине, неко директним убијањем, неко опкољавањем кућа убијених лица, са пушкама на готовс и пуцајући у правцу групе грађана у којој су већином биле жене и деца, усмеравајући тако њихов правац кретања ка пицерији, где је дефинитивно извршена ликвидација

истих на најбруталнији начин, остварујући сваки свој удео у извршењу дела, директно учествовали и доприносили радњи извршења кривичног дела.

С обзиром на чињеницу, да је између «Оружане војске Косова» и оружаних снага Савезне Републике Југославије постојао дужи период оружаног насиља, који у време конкретног догађаја није окончан постизањем међусобног мировног споразума или међусобног мирољубивог решења спора, у конкретном случају има места примени Међународног хуманитарног права, које је налагало страни у сукобу, припадницима и командној структури припадника српских страна у сукобу, да поштује одредбе предвиђене у Женевској конвенцији и одредбе цитираних протокола.

С тога, злочини, дела и пропусти који се овом оптужницом стављају на терет оптуженима, као припадницима полицијских снага МУП Републике Србије, те снагама Територијалне одбране и припадницима тадашњег Ресора државне безбедности, почињени су у оквиру оружаног сукоба.

Свака од жртава конкретних злочина била је цивил, припадник албанске националности и та чињеница је била повод њиховом убијању. Ова чињеница јасно упућује на закључак, да су жртве злочина за које се оптужени терете биле лишаване живота, а њихове куће паљене само по основу свог етничког идентитета и као такве и у мери у којој нису биле заштићене ниједном од других Женевских конвенција морају се сматрати «заштићеним лицима» у смисли Четврте Женевске конвенције, обзиром да су припадници полиције очигледно сматрали да оне-све жртве припадају супротној страни у оружаном сукобу и да као такви представљају опасност по њих.

Због тога се, у смислу одредбама члана 3. став 1. тачка 1.а.и д. Четврте конвенције о заштити грађанских лица за време рата, од 12.08.1949. године, члана 51, 75, 76, и 77 Допунског протокола 1. о заштити жртава међународних оружаних сукоба, те члана 4. и члана 13. Допунског протокола 2. о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба, има сматрати да сви оштећени, именовани у изреци, као цивилна лица, као припадници албанске националности имају статус заштићених лица.

На основу свега наведеног, сматрам да су се у радњама свих оптужених стекла сва битна обележја кривичног дела ратног злочина против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗЈ.

Ових дана у Новом Саду, једна улица је добила име по младићу из Требиња, који је за време рата заштитио свог сутрађанина друге националности и ту храброст платио животом.

У Сувој Реци 26. марта 1999.године, такве храбрости није било, напротив, на вапаје, одговорено је метком. Службеници државе немилосрдно су лишили живота беспомоћне грађане те исте државе. Убијали су их јер су сматрали да они „нису наши“ и да самим тим имају право да им одузму живот. Колики су бол претрпели убијени чекајући егзекуцију.

О томе је у овој судници 04.12.2007.године говорила Ширета Бериша која је преживела масакр: „...дошла је једна група Срба и приморала нас је да улазимо ту у кафић. Кад смо ушли у кафић рекли су нам одмах да седнемо и чим смо сели одмах су почели рафали. Онда су они пуцали не знам колико, једно време пуцали су колико су могли, колико су могли су пуцали и престала је пуцњава и затим су говорили али нисам подигла главу, нисам видела али по гласовима били су исти гласови који су били и код куће. Онда када сам подигла главу да видим, Шерина је била мртва, Флоријана су убили, Вјолцин син Едон (13 година) рекао је Вјолци: „мама, и Дорентину су убили“, оне су умрле али Мајлинда, моја ћерка је носила млађег сина у наручју и Себахате двоје њене деце – Исмета и Ерона, један од 3 године а један од 10 месеци, онда, Мајлинда је рекла: „мама, види како су убили Херолинду“ за моју ћерку од 13 година. Када сам окренула главу, видела сам она је била пуна са 5-6 метака и ја и Вјолца смо били близу и Вјолцин син Дрилон је био иза мене, он је имао 13 година и он је рекао: „мама, види Дафину како уздише“ она је имала 16 година, била је висока и Вјолца ми је рекла: „Ширета, види Дафину како уздише“ и још једна друга девојка, рођака Берише, она је рекла: „Боже, јао шта су ми урадили, кажите нека дођу, нека ме убију“. Тражила је од Срба да улазе још једном и да је убију шта су јој урадили, значи нису сви људи у том тренутку били мртви. А Фатима са Авдијем били су мртви и њихов син такође. Много људи су уздисали, јецали и млађи Редон имао је 22 месеца и тражио је флашицу да сиса млеко. Онда сам ја узела сина, била ми је флаша у џепу од тренерке, дала сам му мало млека да би ћутао да се не сазна да је жив, али дете је и не зна шта се дешава, тако да су они вероватно нас чули како говоримо, поново су улазили, ушли и пуцали, пуцали су нечим, не знам шта је било, није много пуцало, од врата су само бацали, гађали су нечим и након тога су поново изашли, одмарали се. Када сам подигла главу, Себахате је имала полупану главу, умрла је, моја ћерка исто тако као Себахате, Мајлинда и пуно других нису дали знакове, глас, само је Исмет, Фатонов син од 3 године, он је плакао и тражио је воду и звао имена свих – мама, тата, звао је мене да му пружим помоћ, тражио је воду, он је био рањен и млађи син Ерон од 10 месеци и он је и даље био жив, само су му руку откинули и висило му је месо. То толико сам могла да видим, можда је био више погођен, међутим ја сам била у ногу, у руку погођена, једна друга жена Хајдинова жена је била жива, замолила сам је: „можеш ли барем да ми приближаваш Ерона овде између ногу, можда ћу њега барем да спасим“, али они су поново улазили, чули су нас, гађали су нас, када сам видела и Исмет је умро и Ерон је умро и мој син

млађи такође.“

Ово су непуне 2 од 70 страна њеног сведочења.

Има ли међу оптуженима икога ко осећа стид због учињеног? Шта се постигло овим злочином? Ништа, осим бесмисла. Убијених више нема, њихове породице су уништене. Да ли је то донело неко добро окривљенима. Да ли су породице окривљених срећне. Злочин није донео добро ни албанском ни српском народу. Никома. У тренутцима када је требало показати снагу људскости према онима који су молили за помоћ, мржња и зло су превладали. Људскост је способност и спремност да се помогне другоме. Не постоји албанска или српска, она је универзална или је нема.

Овде се суди људима који нису започели рат, нису могли ни да га прекину, ни да га зауставе, али су могли да спрече злочиначки пир над својим суграђанима другог језика и вере. Овај злочин подстакла је мржња. Изопачено схватање националног интереса, сједињено са пљачкашким побудама и бруталном силом, учинило је оптужене робовима те мржње. Са том мржњом издавана су и извршивана злочиначка наређења. Са том мржњом су заташкавани трагови злочина. Та мржња је превозила у хладњачама посмртне остатке жртава, у намери да се никада не пронађу. Са том мржњом се злочини и данас поричу, а њихови извршиоци величају. Па ипак, откуд та мржња? Ко је потхрањује? Ко је сејао страх и неповерење, окретао суграђане једне против других? Кома је требао рат, ко се њиме окористио, како до тих доћи? Да ли ће и пред којим судом они икада одговарати?

Није на овом судском већу задатак да одговори на сва та питања. На нека, срећом, може. Ако не може да каже ко се заричао да на Косову неће остати ни један Албанац уколико једна бомба падне на Србију, може да утврди, ко је, уз повик „где су вам сада ваши Американци“ одузео живот другом човеку. Ако не може да каже ко је дању замишљао блиставу будућност Србије, а ноћу у њене темеље уграђивао кости невиних, може да осуди оне који су тврдили да професионално и часно обављају свој посао, а који овде седе као извршиоци масовног убиства.

Данас се суди појединцима, да би се скинула деценијска хипотека колективне кривице. Због тога пресуда мора да се разликује од злочинаца и злочина, а разликовати не значи дистанцирати се, већ осудити оно што смо као држава и нација били приморани да удишемо све ове године.

26. марта 1999.године, убијене нико није заштитио. Нико није желео да их спаси, нико им није помогао.

Данас, 2009.године, на овом суду је да жртвама поврати достојанство, тако што ће утврдити истину и осудити окривљене.

Односи Срба и Албанаца бременити су трагичним неразумевањем и тешким злочинима. Потхрањивањем мржње предуго се стварала илузија да се ради о злом усуду људи, који се за живот на истом простору боре до истребљења. Олако се заборавља исто толико дуготрајан напор добронамерних људи да се изгради суживот.

„Краљевски жандармеријски официр Алекса Ћ. Богосављевић, штампао је 1897.године у Нишу књигу О Арнаутима, у којој пише: Ако будемо искрени према себи и бар у души признамо своје грешке које смо чинили, и још једнако чинимо, онда смо тиме нашли могућност и начин да све поправимо. Јер дугогодишње скупо искуство, које смо до сада стекли, ваљда нас је научило, да од сада изаберемо прави пут. Према Арнаутима тај прави пут и најкраћи пут био би: да се ми непосредно, без икаквих посредника, зближимо с њима, упознамо и миримо“. Овај официр српске краљевске жандармерије, одликован руским царским крстом Светог Ћорђа, поносио се својим пореклом. Родом је био из албанског племена Бериша, због чега се у листу „Братимство“, који је покренуо 1900.године, потписивао: Алекса Ћ. Богосављевић – Бериша.

ТУЖИЛАЦ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
Владимир Вукчевић

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
Миољуб Виторовић